

TE VEEL JONGEREN OPGESLOTEN

BRUSSEL – Het is zorgwekkend hoeveel jongeren in dit land in een instelling verblijven, zeggen de verenigde pleitbezorgers van kinderrechten in ons land.

'Drie vrienden en ik hebben een nacht in de cel gezeten. We kregen geen eten of drinken. Ze zeiden dat we een auto gestolen hadden, maar dat was niet waar. Ze hebben ons geslagen omdat ze wilden dat we iets zouden zeggen. Maar we hadden niets te vertellen', zegt Kenny. Hij is 16 en verblijft in een gesloten instelling. Weet hij voor hoe lang? 'Nee. Ik zit hier drie maanden en heb nog maar één keer contact gehad met mijn consulent.'

Sanny is 14 en zit ook opgesloten. 'Je botst hier overal op gesloten deuren en tralies. Ik zou daardoor willen kruipen. Niet om uit het raam te springen, maar om frisse lucht te happen. Alleen, ik kan er met mijn hoofd niet tussen.'

Eenzelfde noodkreet bij jonge, niet-begeleide nieuwkomers: 'Het kan gemakkelijk drie maanden duren voor je voogd langskomt. Als puntje bij paaltje komt, staan we er alleen voor.'

En dan de jongeren in de psychiatrie. Valerie is 13 en zegt: 'Ik weet niet hoe lang ik hier moet blijven. Ze nemen alle beslissingen zonder ons. Ze geven ons medicatie zonder dat we weten waarvoor. Je moet daar echt naar blijven vragen. Dat zouden ze ons toch altijd vanzelf moeten vertellen?'

Verhalen van deze en andere jongeren vertrokken begin deze maand in videovorm naar Genève, waar de verenigde kinderrechtenactivisten van ons land, onder wie een heleboel ngo's en de Vlaamse kinderrechtencommissaris, hun rapport over het (on)welzijn van kinderen in België voorstelden. Ze deden dat gezamenlijk, over de taalgrens heen.

Om de vijf jaar moet België verslag uitbrengen bij het comité van de Verenigde Naties dat over de naleving van de kinderrechten waakt, en ook de ngo's en commissarissen mogen daarin hun zeg doen.

'We hebben de vorige keer het jeugdrecht aangeklaagd, en we zouden graag zeggen dat de situatie nu beter is. Helaas', zei Manuel Lambert van de Franstalige kinderrechtencoalitie. 'Er worden nu meer jongeren dan ooit tevoren uit handen gegeven om berecht te worden door een volwassen rechtbank en er worden er meer opgesloten in Everberg, dat in het begin tijdelijk bedoeld was. Er komen dit jaar ook veel nieuwe plaatsen bij, in Everberg en andere gesloten centra. Dat gaat in tegen de geest van het Kinderrechtenverdrag.'

Bruno Vanobbergen, de Vlaamse kinderrechtencommissaris, legde de klemtoon op de zorgwekkende toestand in de kinder- en jeugdpsychiatrie: 'De huidige wachtlijsten zijn onaanvaardbaar lang. Vaak belanden jongeren daardoor op de verkeerde plaats: sommige jongeren met psychiatrische problemen verblijven ten onrechte in gesloten centra. Kansarme kinderen en jongeren worden te snel uit huis geplaatst en krijgen niet altijd de juiste zorg. Wij bevelen dan ook aan dat er over het hele grondgebied meer gespecialiseerde zorgcentra

voor kinderen komen.'

Kinderen en jongeren met een handicap vinden dan weer vaak niet de plaats waar ze recht op hebben, zegt Vanobbergen. 'Er is niet alleen een tekort in de residentiële opvang, maar ook in de dagopvang en in de scholen voor buitengewoon onderwijs. Het probleem is zo groot dat het er de scholen toe aanzet om alleen de betere leerlingen te nemen. Gevolg: jongeren met een zwaardere handicap blijven jarenlang van onderwijs verstoken.'

Tot slot: bijna een op de vijf kinderen leeft in armoede. 'En wat zo schandelijk is', aldus de Franstalige ombudsman Bernard Devos: 'Meer dan de helft van de arme kinderen heeft minstens een jaar vertraging op school. Meer dan een derde heeft twee jaar vertraging. Een op de drie is naar het bijzonder onderwijs doorgestuurd. De kans op uithuisplaatsing is heel groot, de kans op terugkeer naar huis miniem. En dat alleen maar omdat hun ouders in armoede leven.'